

***Svešvalodu (angļu, krievu, vācu)
centralizētā eksāmena (CE) 12.klasei
rezultātu un skolēnu snieguma analīze
2017./2018. māc. g.***

Eksāmena mērķis

Novērtēt izglītojamo sasniegumus svešvalodā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumu Nr.281 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem" prasībām mācību priekšmetu standartā *Svešvaloda (2.pielikums)*.

Eksāmena adresāts

Eksāmenu veic 12.klases izglītojamie un citi interesenti, kuriem jākārto vai kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu svešvalodā.

Eksāmena darba uzbūve

Pārbaudes darbs sastāv no 5 daļām – lasīšanas, klausīšanās, valodas lietojuma rakstīšanas un mutvārdu daļas.

1.tabula. Eksāmena darba daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Maksimālais punktu skaits	Uzdevumu skaits	Daļas īpatsvars %	Izpildes laiks, min
Lasīšanas	30	3	20	50
Klausīšanās	30	3	20	30
Valodas lietojuma	40 x 0,75	4	20	30
Rakstīšanas	40 x 0,75	2	20	70
Mutvārdu	25 x 1,2	2	20	10 – 12
Kopā	150	14	100	

2. tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā *angļu valoda*

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Atbilžu izvēles	3	27	18
Savietošanas	2	20	13
Vārdu un struktūru saskaņošanas	2	15	10
Vērtējuma izvēle	1	12	8

Tukšo vietu aizpildīšanas	2	16	11
Strukturēti (esejuzdevums)*	2	30	20
Intervija, dialogs, monologs	3	30	20

3.tabula. Uzdevumu veidu īpatsvars eksāmena darbā *krievu valoda*

Uzdevumu veidi	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Īpatsvars visā darbā, %
Vērtējuma izvēles	1	12	8
Atbilžu izvēles	3	25	16
Savietošanas	2	25	16
Tukšo vietu aizpildīšanas	2	13	9
Vārdu un struktūru saskaņošanas	1	8	5
Strukturēti (esejuzdevums)*	2	30	20
Intervija, dialogs, monologs	2	30	20

1. PĀRSKATS PAR 2017./2018. MĀCĪBU GADA CENTRALIZĒTO EKSĀMĒNU SVEŠVALODĀS ANALĪZI

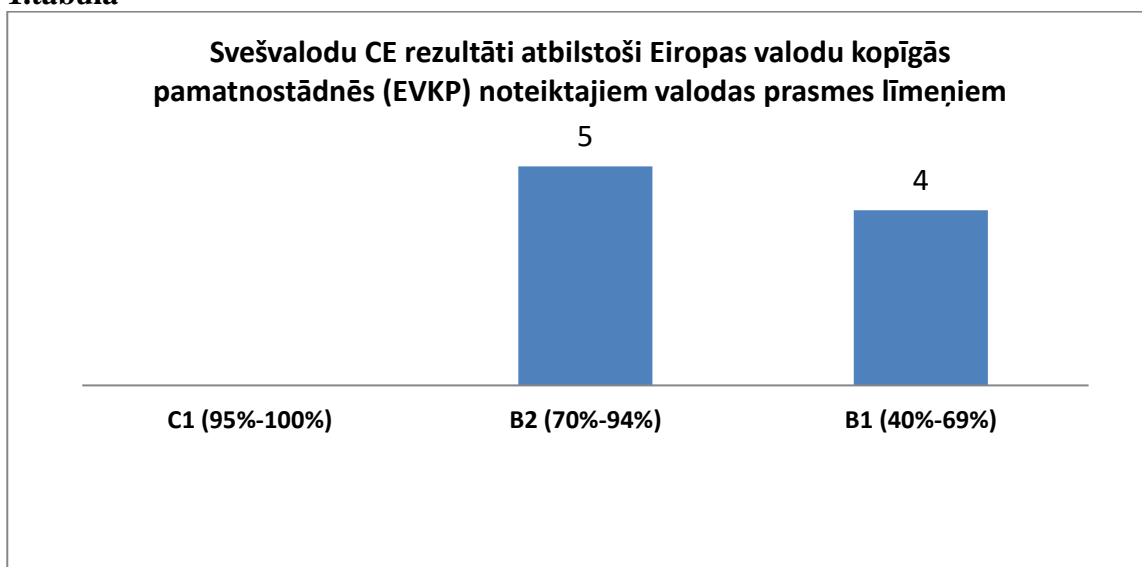
2017./2018. mācību gada beigās centralizēto svešvalodu eksāmenu valstī kārtoja: angļu valodu kārtot bija izvēlējušies gandrīz 12 500 skolēnu, krievu valodu 2400 skolēnu, vācu valodu 58 skolēni. Procentuālais vērtējums svešvalodu eksāmenā izteikts atbilstoši šādiem Eiropas valodu kopīgās pamatnostādņēs (EVKP) noteiktajiem valodas prasmes līmeņiem: C1 (95-100%), B2 (70-94%), B1 (40-69%). Tiem, kuru svešvalodu eksāmena rezultāts ir zemāks par 40%, tas netiek izteikts atbilstoši EVKP līmeņiem, bet tikai procentos.

„Patnī” svešvalodu CE kārtāja:

- Angļu val.- 7 skolēni,
- Krievu val. - 1 skolēns,
- Vācu val. – 1 skolēns.

Iegūtie valodas prasmes līmeņi „Patnī”

1.tabula

Par svešvalodu eksāmenu validāciju

(Validēšana ir sistēmas pārbaude, ko veic tās izstrādāšanas beigu posmā, lai pārliecinātos, ka izstrādātās sistēmas funkcionēšana atbilst iepriekš formulētajām prasībām (*LZA TK ITTEA terminu datubāze*))

Eiropas valodas līmeņu sertifikācijas sistēmas validēšanas pamatprincipus nosaka Eiropas Padomes izstrādātā metodika, kuru veido trīs posmi:

- 1) valodu prasību salīdzinājums (saturiskā validēšana);
- 2) kvalitatīvā pielīdzināšana;
- 3) kvantitatīvā pielīdzināšana.

Visi svešvalodu CE pārbauda komunikatīvo, valodas un sociokultūras kompetenci, tie ir droši, jo atbilst eksāmenu paredzētajiem mērķiem.

Eksāmenu satura analīze liecina, ka objektīvās daļas (lasīšana, klausīšanās un valodas lietojums galvenokārt pārbauda valodas kompetenci, bet subjektīvās daļas (rakstīšana un mutvārdi) – pārbauda arī komunikatīvo un sociokultūras kompetenci. Ar to arī skaidrojamas atšķirības valodas prasmju grūtības pakāpes rādītājos.

Par pamatprasībām mācību priekšmeta Svešvaloda apguvei

Pamatprasības mācību priekšmeta apguvei ir aprakstītas „Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta standartā” Ministru kabineta noteikumos Nr.281 „Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības

standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem“ (2.pielikums, Rīgā 2013.gada 21.maijā): <http://likumi.lv/doc.php?id=257229>

Valodas prasmes līmeni nosaka šādi kritēriji:

C2 – spēj viegli saprast gandrīz visu dzirdēto vai lasīto. Atsaucot atmiņā izteiktos argumentus un viedokļus, spēj apkopot informāciju no dažādiem mutvārdu vai rakstiskiem avotiem un secīgi to izklāstīt. Spēj izteikties spontāni, raiti un precīzi, ņemot vērā nozīmju nianšes pat komplicētās situācijās;

C1 – spēj saprast dažādas tematikas sarežģītus, garus tekstus un uztvert zemtekstu. Spēj izteikties radoši un spontāni, īpaši nemeklējot vārdus. Spēj atbilstoši un prasmīgi lietot valodu sociālajā, akadēmiskajā un profesionālajā jomā. Spēj izveidot skaidru, labi strukturētu, detalizētu tekstu par sarežģītiem jautājumiem, labi pārzinot tekstveides principus, lietojot atbilstošus saistījuma un saskaņojuma līdzekļus;

B2 – spēj saprast galveno domu sarežģītos tekstos gan par konkrētiem, gan abstraktiem tematiem, arī diskusijās par profesionāliem jautājumiem savā specialitātē. Spēj sarunāties samērā brīvi un spontāni, saziņa ar dzimtās valodas lietotājiem noris bez aizķeršanās. Spēj skaidri un detalizēti izteikties par dažādiem tematiem, pamatot savu viedokli, izklāstot dažādu variantu priekšrocības un trūkumus;

B1 – spēj saprast svarīgāko skaidros izteikumos literārā valodā par zināmiem tematiem tekstos, kas saistīti, piemēram, ar darbu, skolu, brīvo laiku. Spēj gandrīz vienmēr tikt galā situācijās, kādas var rasties, ceļojot pa vietām, kur runā apgūstamajā valodā. Spēj izveidot vienkāršu, saistītu tekstu par tuviem vai personīgi interesējošiem tematiem. Spēj aprakstīt pieredzēto, notikumus, sapņus, cerības un centienus, īsi pamatot un paskaidrot savus uzskatus, plānus;

A2 – spēj saprast atsevišķus teikumus un bieži lietotus izteicienus par aktuāliem sadzīves jautājumiem (piemēram, informāciju par sevi un ģimeni, iepirkšanos, tuvāko apkārtni, darba iespējām). Spēj sazināties situācijās, kurās notiek vienkārša informācijas apmaiņa par zināmiem jautājumiem. Spēj vienkāršos vārdos pastāstīt par sevi, tuvāko apkārtni, izteikt savas vajadzības;

A1 – spēj saprast un lietot vienkāršus izteikumus un elementāras frāzes, lai nodrošinātu konkrētas vajadzības. Prot iepazīstināt ar sevi un citiem, uzdot personiskus jautājumus un atbildēt uz tiem, piemēram, par savu dzīves vietu, pazīstamiem cilvēkiem, par lietām, kas viņam (viņai) pieder. Spēj elementārā līmenī sazināties, ja otrs runā lēnām, skaidri un ir gatavs palīdzēt.

Par svešvalodu līmeņu pašnovērtējumu

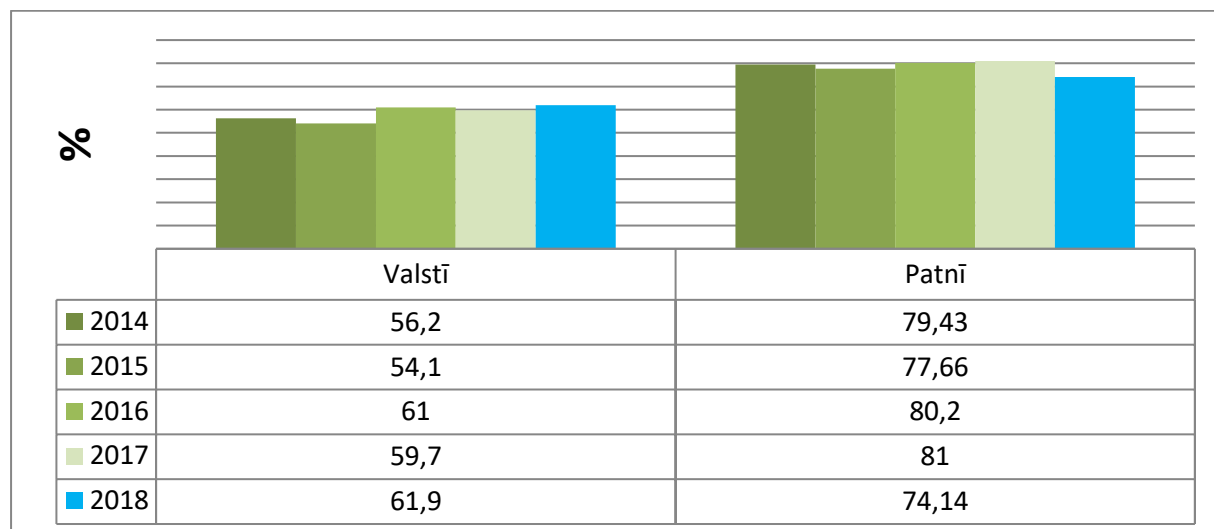
Lai izvērtētu izglītojamo svešvalodu prasmes līmeni un noteiktu tālākos mācību mērķus, ir ieteicams izmantot pašnovērtējuma tabulu (sk. 1.pielikumu), kā arī VISC mājas lapā pieejamos metodiskos materiālus.

Lai gūtu plašāku priekšstatu par Eiropas valodu apguves līmeņu sistēmu, iesakām skolotājiem, izglītojamajiem un visiem interesentiem iepazīties ar Eiropas Padomes izstrādāto dokumentu *Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana*:

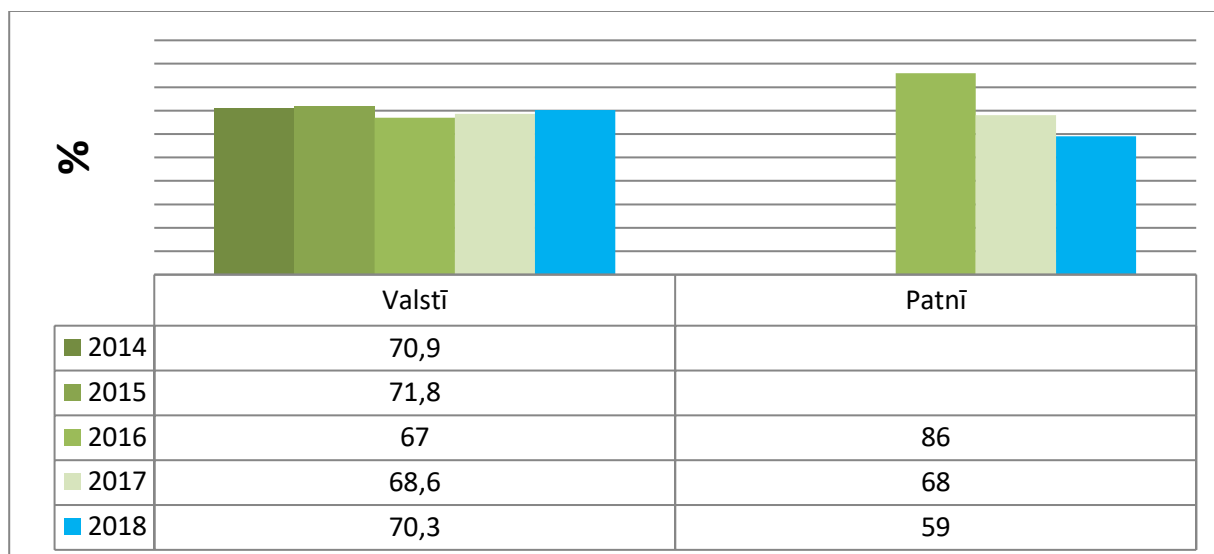
http://www.valoda.lv/downloadDoc_419/mid_534

CE angļu valodā vidējo rezultātu salīdzinājums 2014. - 2018.

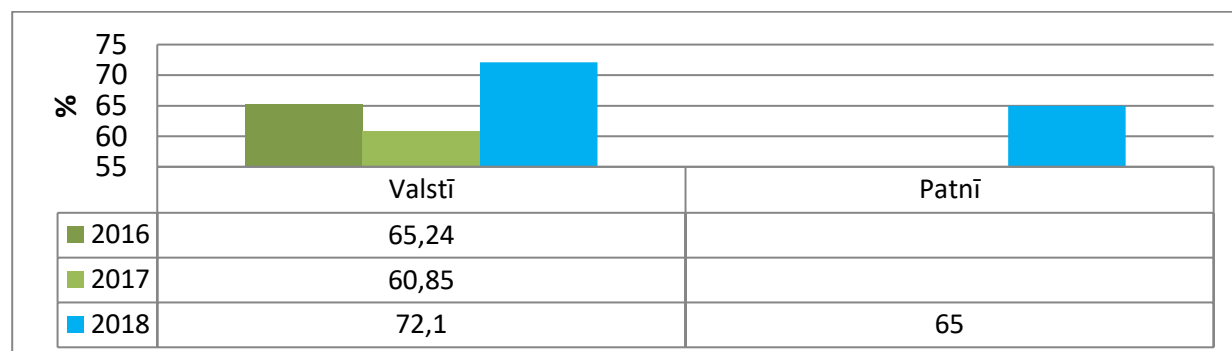
Vidējais vērtējums angļu valodas CE ir zemākais pēdējo 5 gadu laikā.

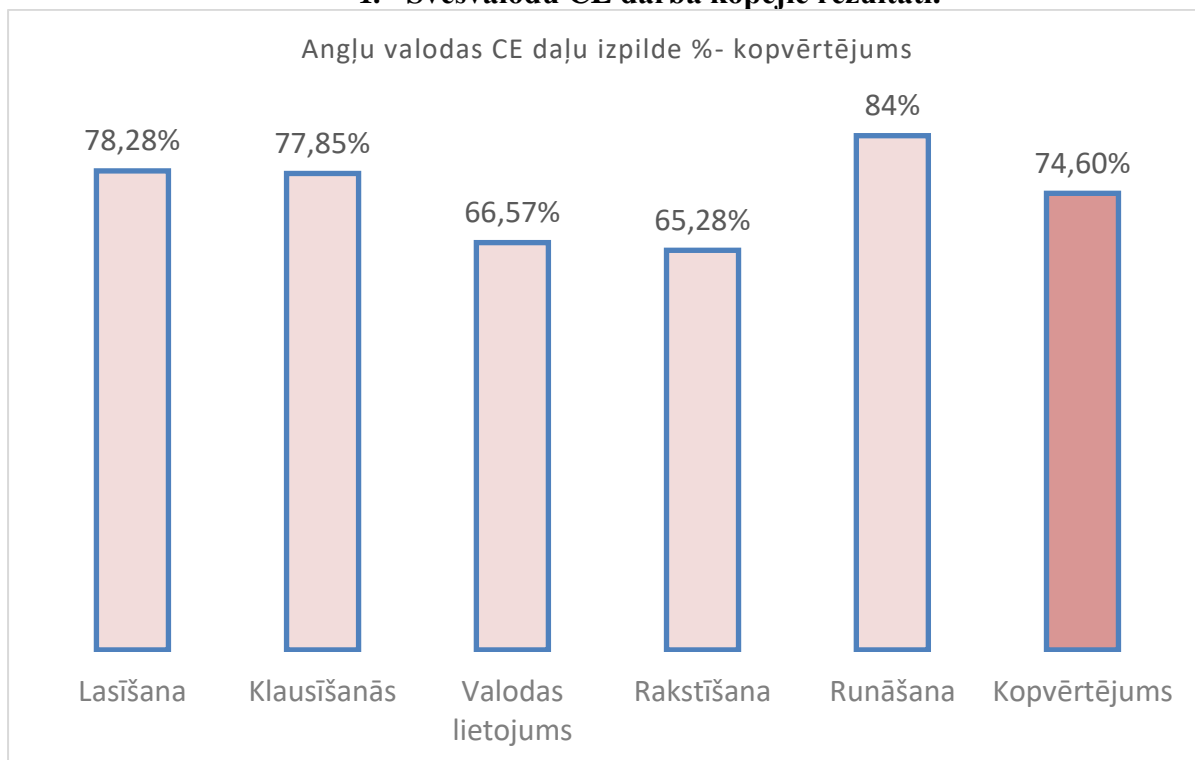
CE krievu valodā vidējo rezultātu % salīdzinājums 2014. - 2018.

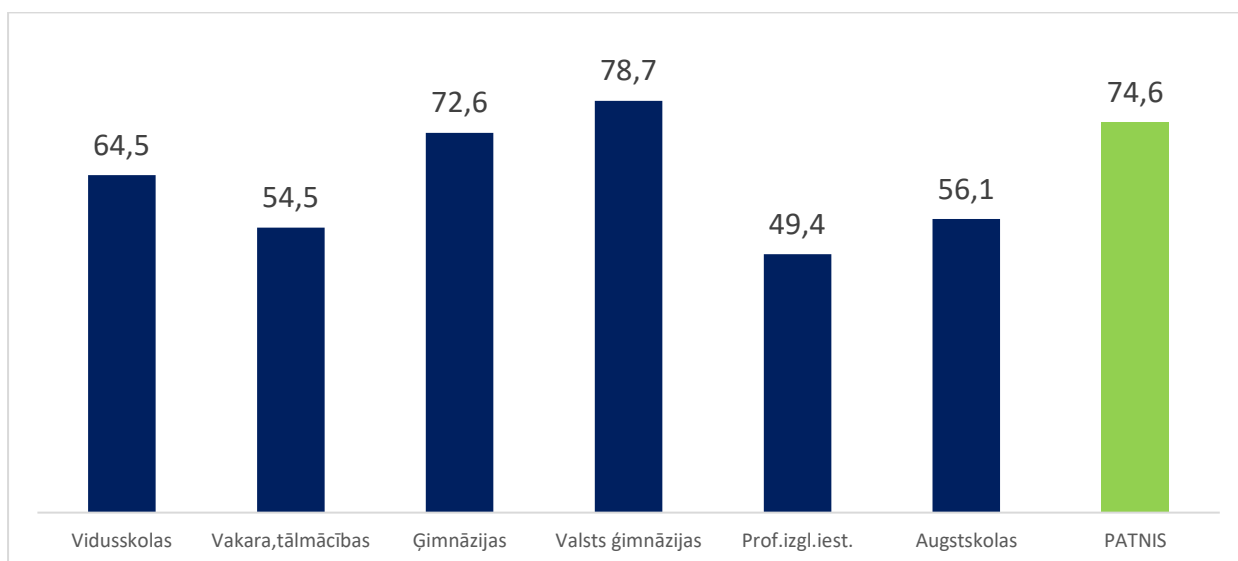
CE vācu valodā vidējo rezultātu % salīdzinājums 2016. - 2018.

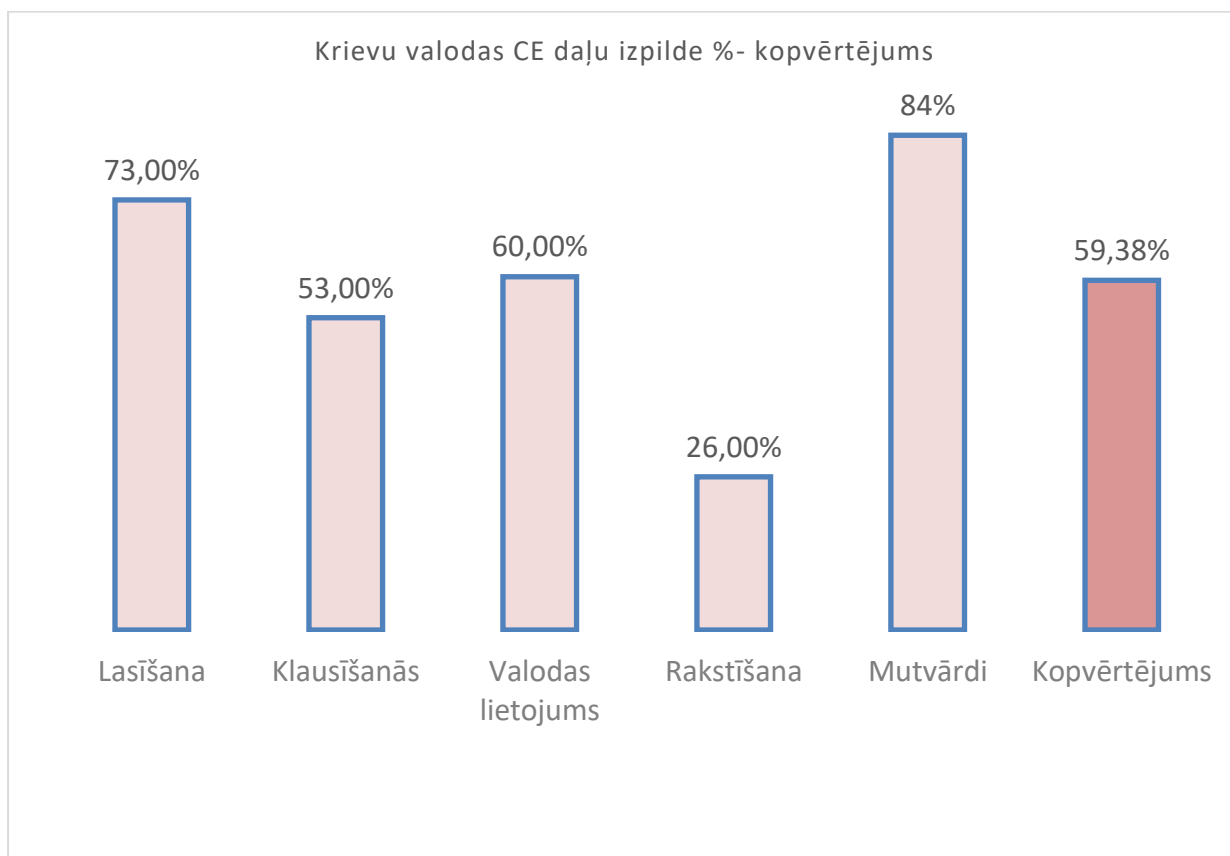
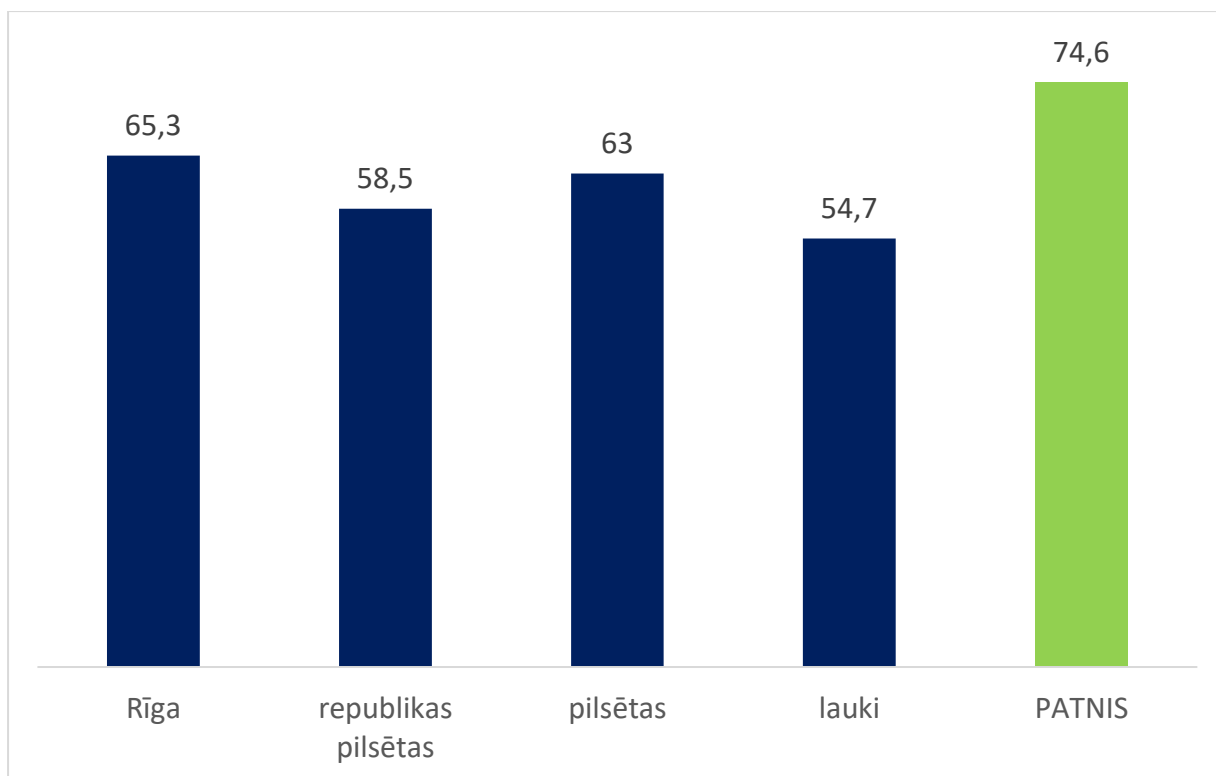
1. Svešvalodu CE darba kopējie rezultāti.

CE vidējais rezultāts pa skolu tiem. CE angļu valodā

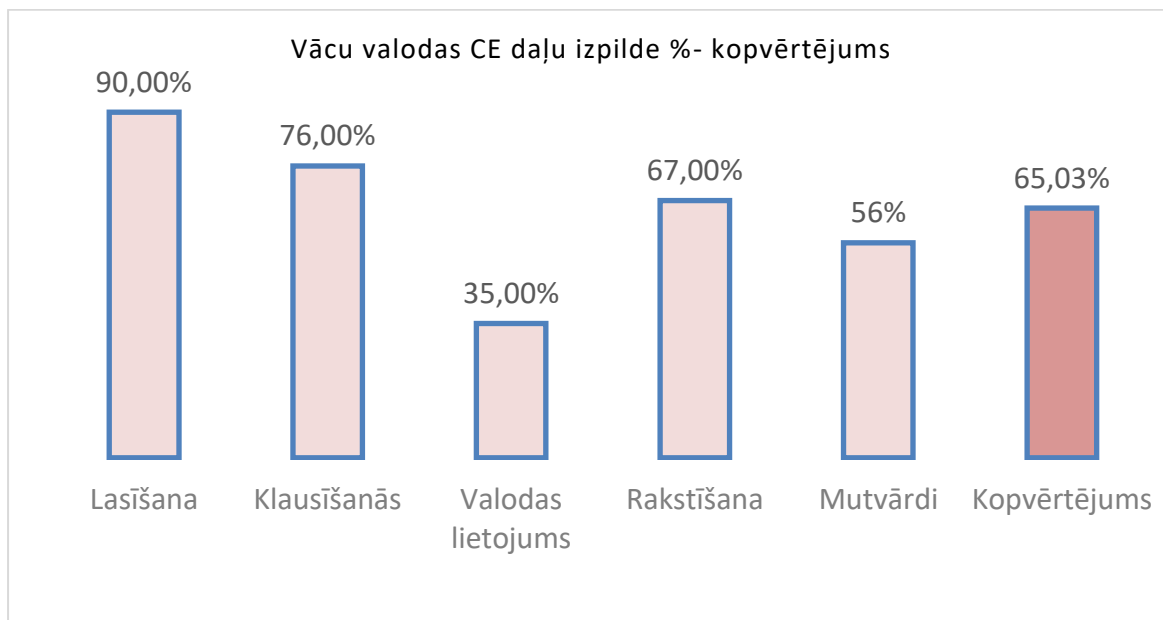

CE vidējais rezultāts pēc urbanizācijas. CE angļu valodā

Krievu val. CE veikts pietiekamā līmenī, protams, jāņem vērā salīdzinoši mazais šī eksāmena kārtotāju skaits (1 sk.).

CE vācu valodā

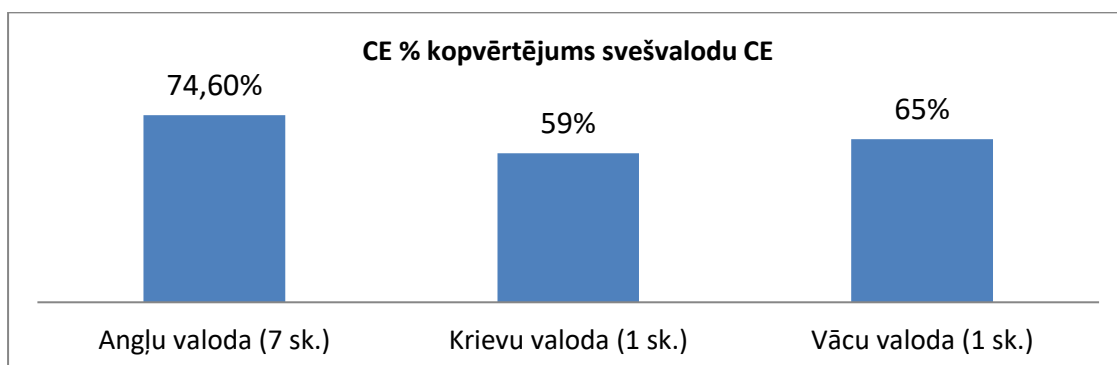
Tā kā svešvalodu centralizētais eksāmens ir obligāts visiem skolēniem, tad skolēnu vidējiem sasniegumiem visā darbā kopumā **vajadzētu būt ap 50%**.

- Procentuālais vērtējums svešvalodu eksāmenā izteikts atbilstoši Eiropas valodu kopīgās pamatnostādņēs (EVKP) noteiktajiem valodas prasmes līmeņiem:
 - B2** (70-94%) - sasniedz 5 skolēni (angļu val.CE)
 - B1** (40-69%) - sasniedz 4 skolēni (angļu val.CE - 2 sk.; krievu val. CE -1 sk.; vācu val. CE -1 sk.)

„Patņā” vidējais rezultāts angļu valodā ir 74,6 %.

„Patņā” vidējais rezultāts krievu valodā ir 59,38 %.

„Patņā” vidējais rezultāts vācu valodā ir 65,03 %.

Faktiskie eksāmena rezultāti ļauj izvirzīt trīs pieņēmumus:

- 1) eksāmena darbs nav bijis par grūtu,
- 2) mācību procesā skolēni pietiekamā līmenī apgūst nepieciešamās zināšanas un prasmes,
- 3) vidusskolas posmā šobrīd mācās tādi skolēni, kuri ir orientēti uz svešvalodu apguvi, un kopumā vidusskolas noslēgumā uzrāda labus mācību sasniegumus svešvalodu mācību priekšmetos.

Skolēnu rezultātus varētu būt ietekmējuši visi šie faktori vienlaicīgi.

Vidējais kopprocents CE % 2014. – 2018. g. (salīdzinājums ar valsti)

CENTRALIZĒTIE EKSĀMENI					
	13./14.	14./15.	15./16.	16./17.	17./18
Centralizētais eksāmens angļu valodā 12.klasē	79,43 (56,2)	77,66 (54,1)	80,2 (61)	81 (59,7)	74,6 (61,9)
Centralizētais eksāmens fizikā 12.klasē			53 (49,6)		36 (39,8)
Centralizētais eksāmens krievu valodā 12.klasei			86 (67)	68 (68,6)	59,38 (70,3)
Centralizētais eksāmens latviešu valodā 12.klasei	70 (52,7)	68,18 (48,7)	58 (51,3)	66,9 (50,9)	56,18 (52,6)
Centralizētais eksāmens matemātikā 12.klasei	57,97 (43,3)	50,62 (43,6)	46,2 (36,2)	41,4 (34,9)	41,09 (34,6)
Centralizētais eksāmens bioloģijā 12.klasei		66,5 (62,5)		60,5 (63,7)	
Centralizētais eksāmens ķīmijā 12.klasei		45,67 (65,6)		97 (63,1)	
Centralizētais eksāmens Latvijas un pasaules vēsturē 12.klasei	80,24 (42,6)	64,91(47,5)		66 (41,5)	